

تحلیل تأثیر متقابل عوامل مؤثر بر رفتار سودآوری در بنگاه‌های خرد و شی

(مقاله موردی فروشگاه‌های زنجیره‌ای شهریوند)

علی رضا علی‌احمدی
دانشیار دانشگاه علم و صنعت اسلام
میثم جعفری اسکندری
دانشجوی دکتری مهندسی سیستم‌های اقتصادی –
اجتماعی
غلامحسین خالقی
مدرس دانشکده مهندسی صنایع - دانشگاه علم و صنعت

بعضی از خرده فروشان به عنوان بنتگاه‌های اقتصادی جهت تسهیل در کالا رسانی به مردم و مددرن سازی زیر نظام توزیع یک کشور می‌کوشند تا با تدوین سیاستهای کاری منطبق با اهداف و استراتژیهای تعریف شده خود به بهینه سازی عملکردهای کاری در ساختار خود پردازند. تدوین سیاستهای کاری در هر مجموعه مشروط به بررسی شرایط عمومی سودآوری در آن مجموعه می‌باشد.

در این مقاله که مبتنی بر یک تحقیق کاربردی برای تدوین شده است. ما به تحلیل و بررسی عوامل تأثیرگذار بر رفتار سودآوری در بنگاه‌های خرد فروشگاه‌های خواهیم پرداخت. بدین منظور ابتدا به بررسی نظام توزیع کالا در کشور پرداخته و علل ناکامی فروشگاه‌های زنجیره‌ای در ایران را مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌دهیم. در ادامه رابطه برآبری درآمد و هزینه‌ها به کمک یک معادله ریاضی بررسی گردیده است و سپس معادله مذکور برای داده‌های جمع آوری شده از فروشگاه‌های زنجیره‌ای شهریوند مورد بررسی و آنگاه با توجه به نتایج حاصل، سیاستهای کاری فروشگاه‌های زنجیره‌ای شهریوند در رابطه با چهار عامل کلیدی؛ فروش، سطح فروش، هزینه‌ها و حاشیه سود، پیشنهاد شده است.

کلید واژه:

خرده فروشی، حاشیه سود، فروش سود آوری، فروشگاه‌های زنجیره‌ای شهریوند

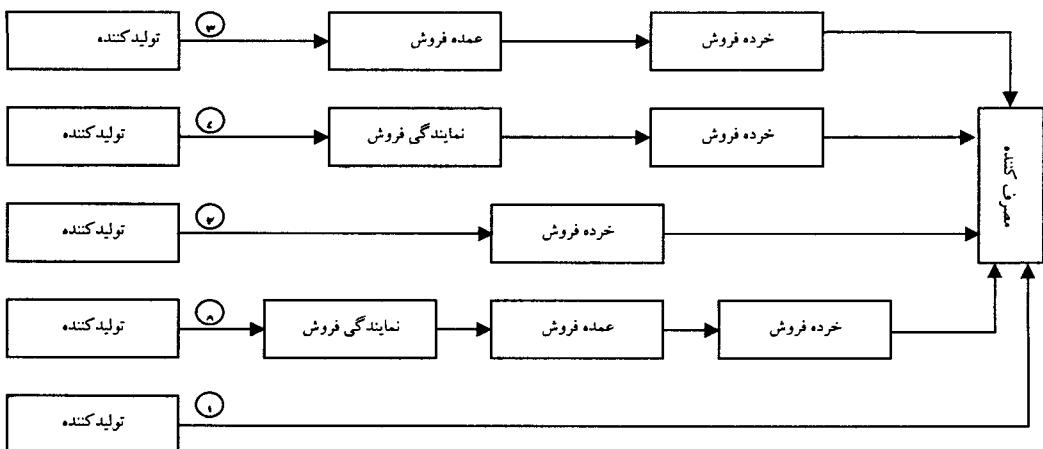
مقدمه

توزیع به عنوان یکی از ارکان سه گانه نظام اقتصادی به مجموعه‌ای از فعالیتها اطلاق می‌گردد که منجر به انتقال کالا و یا خدمات از منابع تولید به سمت خریداران و مصرف‌کنندگان می‌شود. در واقع نظام توزیع نقش واسط بین بخش تولید و مصرف را به عهده دارد. این عملیات سهم بسزایی در قیمت کالا و خدمات داشته و به همین سبب نقش تعیین کننده‌ای بر قیمت تمام شده کالا دارد. کارآیی شبکه توزیع در یک جامعه نه تنها سبب می‌شود کالا و خدمات با نرخی واقعی و معقول به خریداران منتقل شود بلکه تعادل اقتصادی و بهبود وضعیت در بخش تولید و مصرف، نیز در گرو اصلاح و تنظیم آن است و هرگونه اختلال در این بخش می‌تواند مجموعه نظام اقتصادی را تحت الشاعر قرار دهد. بنابراین طبیعی است که توجه سیاستگذاران و برنامه ریزان اقتصادی به این بخش بیشتر شود [۱۰۹].

توزیع از حیث تقسیم‌بندی بخش اقتصادی جزء خدمات، که یکی از سه فعالیت عمده اقتصادی (کشاورزی و صنعتی، خدماتی) است، محسوب می‌شود و به عنوان زیر مجموعه تجارت یا بازرگانی مورد مطالعه قرار می‌گیرد.

۱. توزیع و کانالهای اصلی توزیع

بخش توزیع، انتقال و رساندن کالا را از تولیدکننده به مصرف‌کننده به عهده دارد. مسیری را که یک محصول طی می‌کند تا به دست یک مصرف‌کننده برسد یک کanal توزیعی می‌نامند. نظام توزیع به طور کلی از ۵ کanal عمده توزیع تشکیل می‌شود که در نمودار شماره (۱) آمده است [۱۱۸، ۱۱۹].

شکل (۱) کanal های اصلی توزیع

۱. توزیع مستقیماً از طریق تولید کننده

این روش کوچک‌ترین و ساده‌ترین کanal توزیع برای محصولات مصرفی است که در آن هیچ نوع واسطه‌ای وجود ندارد. فروش خانه به خانه، فروش از طریق سفارش پستی، فروش میوه در کنار جالیز و داخل باگها و فروش محصولات در محل تولید، نمونه‌هایی از این روش هستند.

۲. توزیع از طریق واسطه خرده فروش

در این نوع کanal بعضی از خرده فروشها یا خرده فروش‌های بزرگ به طور مستقیم از تولیدکنندگان و کشاورزان خرید می‌کنند و به مصرفکنندگان نهایی می‌فروشنند. فروش شیر خوارکی، نوشابه و بسیاری از مواد غذایی و بهداشتی از این طریق صورت می‌گیرد [۱۵].

۳. توزیع از طریق واسطه‌های عمده فروش و خرده فروش

این کanal، کanal توزیع سنتی محصولات مصرفی است.

۴. توزیع از طریق نمایندگی فروش و خرده فروش

در این کanal خرده فروش از نمایندگی فروش تولیدکننده محصولات را خریداری و به مصرفکنندگان نهایی عرضه می‌کند.

۵. توزیع از طریق نمایندگی فروش - عمده فروش - خرده فروش

عمده فروش از نمایندگی فروش محصولات را تهیه و در اختیار خرده فروش قرار می‌دهد تا به دست مصرفکنندگان نهایی برسد.

نمودار ۱ نشان می‌دهد که خرده فروشی و عمده فروشی اصلی ترین روشها و نهادهای توزیعی هستند. اگرچه ممکن است در مورد برخی کالاهای تولیدکننده، کالای خویش را مستقیماً به مصرفکننده تحویل دهد (بدین ترتیب می‌توان گفت در واقع چهار نوع واسطه، کالاهای خدمات را به مصرفکنندگان نهایی انتقال می‌دهند: کارخانجات، نمایندگان فروش، عمده فروشان و خرده فروشان) ولی اغلب خرده فروشان آخرین واسطه بین تولیدکنندگان و مصرفکنندگان هستند [۱۶].

۲- علل ناکامی فروشگاه‌های زنجیره‌ای توزیع کالا در ایران

دلایل متعددی برای عدم موفقیت فروشگاه‌های زنجیره‌ای توزیع کالا در ایران مطرح می‌باشد. ولی به اجمال بعضی از ناکامی‌های فروشگاه‌های زنجیره‌ای توزیع کالا در سطح کشور عبارتند از [۱۷ و ۱۸]:

﴿ چرخه حرکتی فروشگاه‌های بزرگ در کشور ما به این صورت بوده است که ابتدا تحت تأثیر سیاستهای دولتی ایجاد شده اند. و رشد سریع داشته اند و سپس شتاب رشد آنان کاهش یافته است. سرمایه‌گذاری اولیه ضامن بقای آنان بوده است. زمانی که این فروشگاهها به حال خود رها شده اند، رقبای ریز اما پر تعداد به صورت کسبه و مقاذه داران سنتی با داشتن مزیت نزدیکی به مشتری، عرصه را برای رشد آنان تنگ کرده اند. ﴾

﴿ فرهنگ مصرف اغلب مردم ما اکثر اوقات بر تدریجی خریدن و یا برای مدت کوتاه خریدن است بخصوص که اغلب مردم هزینه خرید یکجا و عمده را با فواصل طولانی به لحاظ درآمد پائین ندارند و رغبت عمومی بر مراجعات مکرر و تدریجی خریدن است که این امر با فلسفه وجودی فروشگاه‌های زنجیره‌ای که یکجا خرید کردن است تطابق ندارد. البته در سالهای اخیر به لحاظ ایجاد

تغییراتی در فرهنگ مصرفی و از طرفی ارائه بنهای سازمانها و شرکتهای دولتی فروشگاههای زنجیره ای با وضعیت بهتری رو برو هستند.

۴- عمدتاً بدلیل اعمال مدیریت ضعیف با رویکرد دولتی در فروشگاههای زنجیره ای در داخل، این فروشگاهها فاقد انگیزه سودآوری بوده و تنها بعنوان عامل توزیع اقلام کمیاب در پاره ای از مقاطع زمانی عمل کرده تا اینکه مبتکر بوده و بتوانند به نحو بهینه از تشکیلات فروشگاههای زنجیره ای استفاده کنند. اصولاً تصمیم گیری در این فروشگاهها اسیر سلسه مراتب بوروکراسی شده و نمیتواند به نحو مؤثر و کارآمد و به موقع اتخاذ شود، علاوه بر ضعف مدیریت، عدم کارائی این فروشگاهها را میتوان ناشی از کمبود منابع مالی، عدم بکارگیری فن آوری مناسب و نیروی انسانی ماهر در نظام توزیع کالا دانست.

۵- در کشورهای در حال توسعه، به علت اینکه درآمد سرانه در سطح پایینی قرار گرفته که ناشی از بهره وری پائین و بیکاری بالا است، بنابراین هزینه فرصتی وقت برای آنها اندک است بنابراین مقرن به صرفه است که به جای خرید از فروشگاههای زنجیره ای که اجناس را با قیمت متعادل یا کمی بیشتر همراه با خدمات پس از فروش ارائه میدهند، به فروشگاههایی که کالاهای فوق را ارزانتر ولی بدون خدمات ارائه می‌دهند، مراجعه نمایند.

۶- مکان فروشگاه و سهولت دسترسی به آنها یکی از عوامل مهم در جذب خریداران می‌باشد. باید با توجه به سطح قیمتها و توجه به راههای دسترسی، برنامه‌ریزی اصولی در مکان‌یابی صحیح فروشگاههای زنجیره ای صورت پذیرد. بنظر میرسد در گذشته در انتخاب مکان برای گسترش فروشگاههای زنجیره ای دقت کافی صورت نگرفته است. البته یکی از عوامل اصلی محدود کننده، زمین در دسترس بوده است. البته با توجه به وابستگی شرکت شهروند به شهرداری تهران شهروند از این بابت بهتر از سایر فروشگاههای زنجیره ای عمل نموده است [۱۶و۱۷].

۷- با اینکه یکی از دلایل تأسیس و فلسفه وجودی فروشگاههای زنجیره ای، موضوع کیفیت و تنوع کالایی قابل دسترس در این قبیل فروشگاه‌های است. ولی در عمل ملاحظه می‌شود که در فروشگاههای زنجیره‌ای این موارد نه تنها مزیت نیست بلکه در بعضی از مواقع از فروشگاههای معتبر سطح شهر هم کیفیت و به تنوع کالا پائین تر می‌باشد. [۱۴و۱۵].

۸- یکی از عده ترین عوامل مراجعه خریداران به فروشگاه مناسب بودن قیمت کالاهای است که غالباً خریداران با مقایسه قیمت کالای موردنیاز خود در فروشگاههای مختلف جهت خرید به فروشگاه دارای قیمت پایین تر مراجعه می‌نمایند. در این رابطه قیمت کالاهای در اکثر فروشگاههای زنجیره ای بالاتر یا با نگاهی خوبشینانه، در سطح واحدهای خرده‌فروشی سطح شهر می‌باشد. همزمان با ایجاد و رشد فروشگاههای زنجیره ای در کشور (که عمدتاً خرده فروش هستند) نهادهای عده فروشی هماهنگ با آنها ایجاد و با متحول نشده و حتی کوشش جدی برای نفوذ در بازار سنتی عده فروشی با اختصار پیچیده و تقریباً انحصاری آن از سوی زنجیره ایها انجام نگرفته است. [۱۲و۱۷].

۳- بررسی عوامل مؤثر بر رفتار سودآوری در بنگاههای خرده فروشی

در فروشگاههای زنجیره ای معتبر در دنیا، میانگین حاشیه سود بین ۲۰ تا ۵۰ درصد فروش در تغییر است. با این محدوده حاشیه سود است که این فروشگاه‌ها امکان اعمال مانورهای متعدد را برای جلب مشتریان خود در نظر می‌گیرند. [۱۲و۱۳].

بدیهی است سودآوری برای یک خرده فروش (آن هم از نوع مدرن)، با توجه به شرایط تورمی و هزینه‌های بالای ۱۳ درصد برای فروش و هزینه‌های کلان سرمایه‌گذاری تأمین با حاشیه سود ۱۰ الی ۱۵ درصدی، غیر ممکن است.

در کشور ما، تفاوت بین قیمت فروش تولید کننده اصلی و قیمت خرید مصرف کننده عموماً بالای ۳۵ درصد است. اما این رقم معمولاً در مراحل متعدد واسطه گری بوجود می‌آید که در نهایت در حدود ۱۰ الی ۱۲ درصد برای فروشندگان نهایی باقی خواهد ماند [۷]. با توجه به اینکه یکی از اهداف اصلی فروشگاه‌های زنجیره ای حذف همین واسطه‌های غیر ضروری است، لذا در صورتی که بتوان این وظیفه را در شرکت به درستی پیاده سازی نمود، میتوان تمام این حاشیه سود را نسبت شرکت زنجیره ای توزیع کالا نمود. در این حالت اگر فروشگاه‌های زنجیره ای از ۱۰ الی ۱۵ درصد این سود به نفع مصرف کننده صرف نظر نمایند، باز هم با سود ناخالص بالای ۲۰ درصد روبرو خواهند بود.

در حالیکه، در فلسفه تأسیس فروشگاه‌های زنجیره ای، رسالت آنها حذف واسطه‌ها و خرید از منابع دست اول می‌باشد، غیر منطقی است که در عمل این فروشگاه‌ها با خرید از عده فروشان خود نیز در زنجیره واسطه‌ها بتوانند کالا را بدست مردم برسانند. اما اصلی ترین شرط در افزایش سودآوری، این است که طرز تفکر سنتی نظام خرید به کلی تغییر نماید. از سوی دیگر برای ارتقاء فروش که خود نیز عاملی در افزایش سودآوری است، باید به تدوین برنامه‌هایی جامع پرداخت. [۱۴و۱۵].

حال در این راستا جهت بررسی عوامل مؤثر بر رفتار سودآوری بنگاههای خرده فروشی، به بررسی رابطه درآمدها و هزینه‌های روزانه به کمک معادله زیر خواهیم پرداخت.

$$M \times S_1 = (C_1 + C_2 + C_3) \times S_1 + C_4$$

که در این رابطه:

$$M = \text{نرخ حاشیه سود ناخالص به درصد فروش}$$

$$S_1 = \text{فروش روزانه به ازای هر متر مربع}$$

$$A = \text{کل سطح فروشگاه بر حسب متر مربع}$$

$$C_1 = \text{سهم هزینه های فروشگاهی روزانه به ازای هر متر مربع زیر بنای فروشگاه}$$

$$C_2 = \text{سهم هزینه های ستادی در هر متر مربع}$$

$$C_3 = \text{سهم هزینه های مالی سربار در هر مربع}$$

$$C_4 = \text{مبلغ سود تضمینی روزانه بر اساس نرخ مصوب در سال برای کل سرمایه گذاری انجام شده}$$

در معادله فوق اگر مجموع هزینه های فروشگاهی، ستادی و مالی را با حرف C نشان دهیم، معادله برابری درآمد و هزینه

بصورت:

$$M \times S_1 \times A = C \times S_1 \times A + C_4$$

بدست می آید که برای هر متری در روز به شکل زیر خواهد بود:

$$M \times S_1 = C \times S_1 + \frac{C_4}{A}$$

همانطور که در رابطه فوق مشاهده میگردد، ۴ عامل متغیر موجود میباشد که میتوان با ثابت گرفتن یکی از آنها بر حسب

مقادیر مختلفی که برای فاکتورهای دوم و سوم در نظر گرفته میشود، مقادیر عامل چهارم را محاسبه نمود.

۴- بررسی عوامل مؤثر بر رفتار سودآوری در فروشگاه های زنجیره ای شهر وند

در این بخش هدف اصلی ما بررسی نحوه افزایش حاشیه سود در فروشگاه های زنجیره ای شهر وند می باشد. لذا در ابتدا با گذری کوتاه بر هدف گذاری های صورت گرفته در برنامه پنج ساله فروشگاه های شهر وند، رابطه برابری درآمد و هزینه ها مورد نظر قرار گرفته را در هر مرحله با تغییر در دو عامل و محاسبه عامل سوم مورد بررسی و نتایج حاصل را برای فروشگاه های زنجیره ای شهر وند تحلیل می نمائیم.

بر اساس برنامه راهبردی تدوینی در مجموعه شهر وند(۱۳۸۵-۱۳۹۰)، هدف گذاری های انجام شده عبارتند از [۴] :

۱- هزینه ها: پیش بینی می شود با انجام برنامه های کلان در مجموعه، این شاخص در پایان برنامه ۵ ساله به ۱۲ درصد فروش محدود گردد.

۲- حاشیه سود ناخالص: این شاخص در پایان برنامه ۵ ساله پیش بینی می گردد از ۱ به ۱۷ درصد افزایش یابد.

۳- سطح فروش: با اعمال سیاستهای گسترش بازار طبق برنامه های ارائه شده، پیش بینی می گردد که سطح فروش در پایان برنامه ۵ ساله، ۵۲۰۰ متر مربع گردد.

۴- تعداد نیروی انسانی شاغل در یک متر سطح فروش: در صورتی که برنامه های جامع در حوزه منابع انسانی به اجرا درآورده شوند، پیش بینی می گردد که این شاخص به ۲/۵ نفر در یک متر مربع سطح فروش کاهش یابد.

۵- فروش روزانه در یک متر مربع: پیش بینی می گردد که مقدار این شاخص در پایان برنامه پنج ساله، روزانه برابر ۲۴۰۰۰ ریال در یک متر مربع گردد.

حال با توجه به موارد فوق، جهت تحلیل تأثیر متقابل عوامل مؤثر بر رفتار سودآوری، این عوامل را در دو حوزه کاری با عنوان سیاست های کاری در شرکت مورد بررسی قرار می دهیم.

۴- سیاستهای بهبود خرید و قیمت گذاری

رکن اصلی در مدیریت فروشگاهی، رویکرد فروشگاهها به ایجاد مزیت رقابتی بادام است. ایجاد مزیت رقابتی ثابت و بادام بدن مفهوم است که فروشگاهها برای جلوگیری از ورود رقبا به بازار هدف و مشتریان خود، محدودیتهای ایجاد کنند که مانع از نفوذ رقبا به این بازار شوند.

یکی از فرصت‌های مهم برای فروشگاهها جهت ایجاد مزیت رقابتی بادام در نوع خرید آن فروشگاه می‌باشد فروشگاه‌ها به دلیل خرید در حجم بالا دارای قدرت چانه زنی فروانی می‌باشند که از آن می‌توانند بعنوان یک ایزار اساسی در قیمت گذاری اقلام و کالاهای خود استفاده نمایند [۱۳و ۱۴].

مجموعه شرکت شهروروند به عنوان یک سازمان جامع در عرصه فروشگاه‌های زنجیره‌ای، در صورت شناسایی و اجرایی کردن سیاستهای مناسب خرید می‌تواند به افزایش رضایت مشتریان و کاهش قیمت‌های خود پرداخته و در نهایت سبب افزایش سودآوری در مجموعه گردد.

با توجه به اینکه بیش از ۸۰ درصد از خریدهای شرکت شهروروند بصورت امانی می‌باشد، لذا اعمال تخفیف بصورت رقابتی جهت عرضه کالا در مجموعه دارای مشکل می‌باشد. خریدهای امانی سبب گردیده است که بتوانند برای تعیین قیمت فروش خود در سطح بازار از قدرت چانه زنی بیشتری برخوردار گردند.

با اصلاح ساختار خرید در شرکت و اعمال راهکارهای ذیل، شرکت شهروروند باید در پایان برنامه راهبردی حجم خریدهای امانی خود را حداقل در سقف ۵۰ درصد محدود سازد تا بتواند قدرت چانه زنی خود را در خریدها افزایش دهد. لازم بذکر است که اجرایی نکردن راهکارهای فوق و توجه نکردن به کاهش حجم خریدهای امانی، شهروروند را در مدت کوتاهی دچار تزلزل کرده و چه بسا ورود رقبای جدید، آینده شرکت را در هاله‌ای از ابهام قرار خواهد داد. متعاقباً لزوم تدوین سیاست جامع در نحوه خرید و توجه به قیمت گذاری رانیز باید مورد نظر قرار داد که با توجه به اینکه در نظر بیشتر مشتریان، شهروروند کالاهای خود را گران می‌فروشد این دیدگاه در دراز مدت از بین رفته و مشتریان با اطمینان کامل در مورد قیمت‌ها به خرید خود پردازنند.

در جداول (۱) و (۲) با فرض ثابت بودن سطح فروش ۳۹۰۷۵ متر مربع و هدف گذاری صورت گرفته، بیش بینی می‌گردد که با اعمال برنامه‌ها و راهکارهای بیشنهادی برای شرکت شهروروند [۴]، فروش روزانه در سال ۱۳۸۵ بر اساس ۱۲۵۳۵۰ ریال می‌باشد، در پایان برنامه راهبردی ۵ ساله شرکت به ۲۴۰۰۰ ریال در هر متر مربع افزایش یابد. این جداول بر اساس تحقق سود تضمینی از ۱۰، ۱۲، ۱۴، ۲۰، ۲۴، ۲۶ درصد طراحی شده و در سمت چپ این جداول حداقل قیمت خرید به درصد فروش بر حسب درصددهای هزینه‌ای پیش‌گردیده اند.

لازم به ذکر است که جهت تعیین قیمت فروش، یا میتوان از روش حسابداری صنعتی (هزینه تمام شده) استفاده نمود و یا قیمت‌های فروش را بر مبنای استراتژی «مشتری محوری» تعیین کرد. سیاست هزینه تمام شده، به لحاظ شرایط رقابتی و تمهد شهروروند به جلب رضایت (کمی و کیفی) مشتری نمیتواند در شهروروند مبنای قیمت گذاری فروش قرار گیرد. بنابراین سیاست عمومی شهروروند در تعیین قیمت فروش این است که با شاخصهای متعدد حداقل بصورت هفتگی، قیمت خرده فروشی هر کالا را در بازار شهر تهران تعیین نموده و سپس بر مبنای یک سیاست مصوب و با توجه به مجموعه شرایط و ملاحظات، در هر هفته قیمت هر کالا، بر اساس نوع گردش و میزان سودآوری قیمت گذاری گردد.

با توجه به هدف گذاری‌های صورت گرفته در پایان برنامه ۵ ساله شرکت شهروروند، درصد هزینه‌ها به کل فروش ۱۲ درصد مورد نظر قرار گرفته و از سوی دیگر فروش روزانه در یکصد متر مربع ۲۴۰۰۰ ریال بیش بینی گردیده است. در صورتی که شرکت شهروروند بخواهد سودی معادل ۱۷ درصد را کسب کند، باید حداقل قیمت مجاز خرید به درصد فروش را معادل ۸۵/۵۴ درصد مورد نظر قرار دهد (جدول (۴)). موارد دیگر بر اساس درخواست شرکت در نحوه سود کسب شونده در جداول (۱) و (۲) به طور مشروح بیان گردیده است. لازم به یادآوری است که در این جداول فروش‌های روزانه در یکصد متر مربع بر اساس پیش‌بینی در صورت اجرایی شدن راهکارها مورد نظر قرار گرفته است. با توجه به توضیحات بیان شده برای هر سال می‌توان از روی جداول فوق و با توجه به درصد هزینه‌ها به فروش کل، حداقل قیمت خرید را محاسبه و اعمال نمود.

۴- سیاستهای ارتقاء فروش و بهبود حاشیه سود

در صورتی که شرکت خواستار تحقق سود تضمینی ۱۷ درصد باشد (با توجه به هدف‌گذاری صورت گرفته در برنامه ۵ ساله شرکت) و توجه به اینکه اولین هدف در شرکت، بهینه سازی سطح فروش موجود و افزایش فروش روزانه در این سطح می‌باشد، لذا طبق اطلاعات بیان شده در جدول (۳) و هدف گذاری‌های صورت گرفته در پایان برنامه، حداقل حاشیه سود ناچالص به درصد فروش در پایان برنامه و با توجه به هزینه ۱۲ درصد می‌باشد.

در صورتی که شرکت خواستار تحقق سود تضمینی ۱۷ درصد باشد (با توجه به هدف گذاری صورت گرفته در برنامه ۵ ساله شرکت) که در این مرحله هدف افزایش سطح فروش می‌باشد و با توجه به اینکه استراتژی طراحی شده برای شهروروند ثبات فروش پارشد ملایم است، بیش بینی می‌گردد که روند گسترش فروشگاه‌های بزرگ کند بوده و در پایان برنامه تنها ۲ فروشگاه بزرگ احداث و راه اندازی گردد. از سوی دیگر با توجه به سیاستهای کلان شهرداری تهران به گسترش خدمات رفاهی و معیشتی شهروروندان در نزدیکی محل سکونت، احداث فروشگاه‌های شهروروند محله به عنوان یک سیاست کلی مورد نظر قرار گرفته و بیش بینی می‌شود که در پایان برنامه ۳۰ فروشگاه شهروروند محله با سطح فروش بطور میانگین ۳۵۰ متر مربع احداث و راه اندازی گردد. با توجه به مطالعه پیش‌بینی می‌شود که در پایان سال ۱۳۸۹ سطح فروش مساحت فروشگاه‌ها، مجموعه شهروروند رشدی معادل ۳۵ درصد داشته باشد که از مقدار کنونی ۳۹۰۷۵ متر مربع به ۵۲۸۲۵ متر مربع افزایش یابد.

با توجه مطالعه بیان شده و هدف گذاری‌های صورت گرفته و اطلاعات مندرج در جداول (۵) و (۶) میتوان بیش بینی نمود که حداقل عملکرد فروش روزانه در یک متر مربع سطح فروش، با فرض ۱۷ درصد سود ناچالص و ۱۲ درصد هزینه در پایان برنامه، ۸۵۶۱۴ ریال بیش بینی می‌گردد (جدول (۶)).

نتیجه گیری

شرکت شهروند به عنوان یک بنگاه اقتصادی جهت تسهیل در کالا رسانی به مردم و مدرن سازی نظام توزیع کالا در کشور باید بکوشد تا با تدوین سیاستهای کاری منطبق با اهداف و استراتژیهای تعریف شده به عنوان اصلی ترین هدف در پیشبرد برنامه های کلان خود به بهینه سازی عملکرد های کاری در ساختار خود بپردازد. از این رو بعد از تدوین استراتژیها و راهکارها و تطبیق برنامه های سالانه شرکت، تدوین این سیاستها همراه با برنامه های شرکت شهروند جهت تحلیل تأثیر متقابل عوامل موثر بر رفتار سودآوری این بنگاه اقتصادی به عنوان اصلی ترین هدف باید مورد نظر قرار گیرد. با توجه به تحلیل های صورت گرفته در بخش های این مقاله و بررسی مهمترین عوامل موثر در شرکت شهروند، تغییر در نوع خرید و کاهش هزینه ها را می توان مهمترین رکن های اساسی در افزایش سودآوری این مجموعه فروشگاهی عنوان نمود.

منابع

- احمدی، عین الله (۱۳۸۵)، "فروشگاه زنجیره ای، جایگاه و مدیریت مطلوب"، مجموعه مقالات نقش فروشگاههای زنجیره ای در توزیع، موسسه مطالعات و پژوهشگاهی بازرگانی
- سموات، مجید (۱۳۸۴)، "بررسی عوامل موثر بر جلب رضایت مشتریان فروشگاههای زنجیره ای شهروند"، پایان نامه کارشناسی ارشد مدیریت بازرگانی، دانشکده مدیریت و حسابداری، دانشگاه علامه طباطبائی
- قلی زاده، مجتبی (۱۳۸۱)، "ارایه الگوی ارزیابی عملکرد فروشگاههای زنجیره ای و راهکارهای عملی بهمود"، پایان نامه کارشناسی ارشد مهندسی صنایع، دانشگاه صنعتی شریف
- علی احمدی، علیرضا و همکاران (۱۳۸۵)، "تدوین برنامه راهبردی ۵ ساله شرکت خدماتی کالای شهروند"، دفتر تحقیق و توسعه شهروند علیپور، رضا (۱۳۷۵)، "فروشگاههای زنجیره ای و نقش آنها در نظام توزیع داخلی"، مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران کنی، امیرعباس (۱۳۸۵)، "فروشگاههای زنجیره ای (چندبخشی) رهیافتها، رویکردها، راهکارها و راهبردها"، مجموعه مقالات نقش فروشگاههای زنجیره ای در توزیع، موسسه مطالعات و پژوهشگاهی بازرگانی
- مایلی فرتاش، محمدمهری (۱۳۸۵)، "تعیین حدود و نقش فروشگاههای زنجیره ای"، مجموعه مقالات نقش فروشگاههای زنجیره ای در توزیع، موسسه مطالعات و پژوهشگاهی بازرگانی
- محمدی، رضا (۱۳۸۵)، "روشهای نوین توزیع کالا با تاکید بر مطالعه موردي فروشگاههای زنجیره ای در شهر تهران"، موسسه مطالعات و پژوهشگاهی بازرگانی
- و فایی، محمد رضا (۱۳۸۵)، "تحلیل نظام توزیع ایران با تکیه بر نقش فروشگاههای زنجیره ای رفاه"، مجموعه مقالات نقش فروشگاههای زنجیره ای در توزیع، موسسه مطالعات و پژوهشگاهی بازرگانی
- East R, Gendall P, Hammond K, Lomax W. Consumer loyalty: singular, additive or interactive. Australasian Market J ۲۰۰۵; ۱۳(۲): ۱۰-۲۶.*
- Grewal D, Levy M, Lehmann DR. Retail branding and customer loyalty: an overview. J Retail ۲۰۰۴; ۸۰(۴): ix-xii.*
- Grewal D, Krishnan R, Baker J, Borin N. The effect of store name, brand name, and price discounts on consumers' evaluations and purchase intentions. J Retail ۱۹۹۸; 74(۲): ۳۳۱-۵۲.*
- Gabbott M, Hogg G. Consumer involvement in services: replication and extension. J Bus Res ۱۹۹۹; 46(2): ۱۵۹-۶۶.*
- J.Cha-Jan Chang, G. Torkzadeh, G. Dhillon, Re-examining the measurement models of success for internet commerce, Information & Management ۴۱ (۲۰۰۴) ۵۷-۵۸.*
- Kumar V, Shah D. Building and sustaining profitable customer loyalty for the ۲۱st century. J Retail ۲۰۰۴; ۸۰(۴): ۳۱۷-۳۰.*
- S.D. Knox, D. Walker, Measuring and managing brand loyalty, Journal of Strategic Marketing ۹ (۲۰۰۱) ۱۱۱-۱۲۸.*
- Ting-Peng Liang, Hung-Jen Lai, Effect of store design on consumer purchases: an empirical study of on-line bookstores, Information & Management ۳۹ (۲۰۰۲) ۴۳۱-۴۴۴.*

جدول (۱) : تعیین حدائق حاشیه سود ناذاصال و حدائق خرید مجاز به درصد قیمت فروش برای تحقق سود تضمینی ۱۲ درصد

فروش روزانه (هزار رسال)	حدائق حاشیه سود ناذاصال به درصد فروش بر حسب تغییرات هزینه	حدائق خرید مجاز به درصد خرید مجاز بر حسب درصد هزینه
۱۱	۱۷	۱۷
۱۲	۱۵	۱۵
۱۳	۱۳	۱۳
۱۴	۱۲	۱۲
۱۵	۱۱	۱۱
۱۶	۱۰	۱۰
۱۷	۹	۹
۱۸	۸	۸
۱۹	۷	۷
۲۰	۶	۶
۲۱	۵	۵
۲۲	۴	۴
۲۳	۳	۳
۲۴	۲	۲
۲۵	۱	۱

جدول (۲) : تعیین حدائق حاشیه سود ناذاصال و حدائق خرید مجاز به درصد قیمت فروش برای تحقق سود تضمینی ۱۴ درصد

فروش روزانه (هزار رسال)	حدائق حاشیه سود ناذاصال به درصد فروش بر حسب تغییرات هزینه	حدائق خرید مجاز به درصد خرید مجاز بر حسب درصد هزینه
۱۱	۱۷	۱۷
۱۲	۱۶	۱۶
۱۳	۱۵	۱۵
۱۴	۱۴	۱۴
۱۵	۱۳	۱۳
۱۶	۱۲	۱۲
۱۷	۱۱	۱۱
۱۸	۱۰	۱۰
۱۹	۹	۹
۲۰	۸	۸
۲۱	۷	۷
۲۲	۶	۶
۲۳	۵	۵
۲۴	۴	۴
۲۵	۳	۳
۲۶	۲	۲
۲۷	۱	۱

جدول (۱۳) : تعیین حداقل حاشیه سود ناذاصال و حداکثر قیمت خرید مجاز به درصد قیمت فروش برای تحقق سود تضمینی ۱۷ درصد

حداکثر قیمت مجاز به درصد فروش بر حسب درصدی هزینه										حداقل حاشیه سود ناذاصال به درصد فروش بر حسب تغییرات هزینه						فروش روزانه (هزار دیال)				
۱۷	۱۶	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۰	۱۱		
۷۸/۳۲۸	۷۹/۳۲۸	۸۰/۳۲۸	۸۱/۳۲۸	۸۲/۳۲۸	۸۳/۳۲۸	۸۴/۳۲۸	۸۵/۳۲۸	۸۶/۳۲۸	۸۷/۳۲۸	۸۸/۳۲۸	۸۹/۳۲۸	۹۰/۳۲۸	۹۱/۳۲۸	۹۲/۳۲۸	۹۳/۳۲۸	۹۴/۳۲۸	۹۵/۳۲۸	۹۶/۳۲۸	۹۷/۳۲۸	
۷۹/۰	۸/۱۰	۸/۱۰	۸/۱۰	۸/۱۰	۸/۱۰	۸/۱۰	۸/۱۰	۸/۱۰	۸/۱۰	۸/۱۰	۸/۱۰	۸/۱۰	۸/۱۰	۸/۱۰	۸/۱۰	۸/۱۰	۸/۱۰	۸/۱۰	۸/۱۰	
۸۰/۵۸	۸/۰/۵۸	۸/۱/۵۸	۸/۲/۵۸	۸/۳/۵۸	۸/۴/۵۸	۸/۵/۵۸	۸/۶/۵۸	۸/۷/۵۸	۸/۸/۵۸	۸/۹/۵۸	۸/۱۰/۵۸	۸/۱۱/۵۸	۸/۱۲/۵۸	۸/۱۳/۵۸	۸/۱۴/۵۸	۸/۱۵/۵۸	۸/۱۶/۵۸	۸/۱۷/۵۸	۸/۱۸/۵۸	۸/۱۹/۵۸
۸۰/۵	۸/۱/۰/۵	۸/۱/۱/۵	۸/۱/۲/۵	۸/۱/۳/۵	۸/۱/۴/۵	۸/۱/۵/۵	۸/۱/۶/۵	۸/۱/۷/۵	۸/۱/۸/۵	۸/۱/۹/۵	۸/۱/۰/۵	۸/۱/۱/۰/۵	۸/۱/۲/۰/۵	۸/۱/۳/۰/۵	۸/۱/۴/۰/۵	۸/۱/۵/۰/۵	۸/۱/۶/۰/۵	۸/۱/۷/۰/۵	۸/۱/۸/۰/۵	۸/۱/۹/۰/۵
۸۰/۵۹	۸/۱/۰/۵۹	۸/۱/۱/۵۹	۸/۱/۲/۵۹	۸/۱/۳/۵۹	۸/۱/۴/۵۹	۸/۱/۵/۵۹	۸/۱/۶/۵۹	۸/۱/۷/۵۹	۸/۱/۸/۵۹	۸/۱/۹/۵۹	۸/۱/۰/۵۹	۸/۱/۱/۰/۵۹	۸/۱/۲/۰/۵۹	۸/۱/۳/۰/۵۹	۸/۱/۴/۰/۵۹	۸/۱/۵/۰/۵۹	۸/۱/۶/۰/۵۹	۸/۱/۷/۰/۵۹	۸/۱/۸/۰/۵۹	۸/۱/۹/۰/۵۹
۸۰/۵۹	۸/۱/۱/۰/۵۹	۸/۱/۱/۱/۵۹	۸/۱/۱/۲/۵۹	۸/۱/۱/۳/۵۹	۸/۱/۱/۴/۵۹	۸/۱/۱/۵/۵۹	۸/۱/۱/۶/۵۹	۸/۱/۱/۷/۵۹	۸/۱/۱/۸/۵۹	۸/۱/۱/۹/۵۹	۸/۱/۱/۰/۵۹	۸/۱/۱/۱/۰/۵۹	۸/۱/۱/۲/۰/۵۹	۸/۱/۱/۳/۰/۵۹	۸/۱/۱/۴/۰/۵۹	۸/۱/۱/۵/۰/۵۹	۸/۱/۱/۶/۰/۵۹	۸/۱/۱/۷/۰/۵۹	۸/۱/۱/۸/۰/۵۹	۸/۱/۱/۹/۰/۵۹

جدول (۱۴) : تعیین حداقل حاشیه سود ناذاصال و حداکثر قیمت خرید مجاز به درصد قیمت فروش برای تحقق سود تضمینی ۲۰ درصد

حداکثر قیمت مجاز به درصد فروش بر حسب درصدی هزینه										حداقل حاشیه سود ناذاصال به درصد فروش بر حسب تغییرات هزینه						فروش روزانه (هزار دیال)				
۱۷	۱۶	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۰	۱۱		
۷۷/۰/۷	۷۸/۰/۷	۷۹/۰/۷	۸/۰/۷	۸/۱/۰/۷	۸/۲/۰/۷	۸/۳/۰/۷	۸/۴/۰/۷	۸/۵/۰/۷	۸/۶/۰/۷	۸/۷/۰/۷	۸/۸/۰/۷	۸/۹/۰/۷	۸/۱۰/۰/۷	۸/۱۱/۰/۷	۸/۱۲/۰/۷	۸/۱۳/۰/۷	۸/۱۴/۰/۷	۸/۱۵/۰/۷	۸/۱۶/۰/۷	۸/۱۷/۰/۷
۷۸/۰/۹	۷۹/۰/۹	۸/۰/۱/۹	۸/۱/۱/۹	۸/۲/۱/۹	۸/۳/۱/۹	۸/۴/۱/۹	۸/۵/۱/۹	۸/۶/۱/۹	۸/۷/۱/۹	۸/۸/۱/۹	۸/۹/۱/۹	۸/۱۰/۱/۹	۸/۱۱/۱/۹	۸/۱۲/۱/۹	۸/۱۳/۱/۹	۸/۱۴/۱/۹	۸/۱۵/۱/۹	۸/۱۶/۱/۹	۸/۱۷/۱/۹	۸/۱۸/۱/۹
۷۹/۰/۸	۷۹/۰/۸	۸/۰/۱/۸	۸/۱/۱/۸	۸/۲/۱/۸	۸/۳/۱/۸	۸/۴/۱/۸	۸/۵/۱/۸	۸/۶/۱/۸	۸/۷/۱/۸	۸/۸/۱/۸	۸/۹/۱/۸	۸/۱۰/۱/۸	۸/۱۱/۱/۸	۸/۱۲/۱/۸	۸/۱۳/۱/۸	۸/۱۴/۱/۸	۸/۱۵/۱/۸	۸/۱۶/۱/۸	۸/۱۷/۱/۸	۸/۱۸/۱/۸
۷۹/۰/۵	۸/۰/۰/۵	۸/۱/۰/۵	۸/۲/۰/۵	۸/۳/۰/۵	۸/۴/۰/۵	۸/۵/۰/۵	۸/۶/۰/۵	۸/۷/۰/۵	۸/۸/۰/۵	۸/۹/۰/۵	۸/۱۰/۰/۵	۸/۱۱/۰/۵	۸/۱۲/۰/۵	۸/۱۳/۰/۵	۸/۱۴/۰/۵	۸/۱۵/۰/۵	۸/۱۶/۰/۵	۸/۱۷/۰/۵	۸/۱۸/۰/۵	۸/۱۹/۰/۵
۸۰/۰	۸/۱/۱/۰	۸/۱/۱/۱	۸/۱/۱/۲	۸/۱/۱/۳	۸/۱/۱/۴	۸/۱/۱/۵	۸/۱/۱/۶	۸/۱/۱/۷	۸/۱/۱/۸	۸/۱/۱/۹	۸/۱/۱/۰	۸/۱/۱/۱/۰	۸/۱/۱/۲/۰	۸/۱/۱/۳/۰	۸/۱/۱/۴/۰	۸/۱/۱/۵/۰	۸/۱/۱/۶/۰	۸/۱/۱/۷/۰	۸/۱/۱/۸/۰	۸/۱/۱/۹/۰

جدول (۱) : تعیین مقدار حداقل فروش روزانه (ریال) در متر مربع برای جبران ۱۷٪ سود تضمینی سهامداران

جدول (٤) : تعیین مقدار حداقل فروش روزانه (ریال) در متر مربع برای جبران لاپزی سود تضمینی سهامداران

جدول (۷) : تعیین مقدار حداقل فروش روزانه (درآمد متوسط مربوط برای جبران ۱۷٪ سود تضمینی سهمداران

حداقل فروش روزانه متوسط مربوط به فرض اینکه کل هزینه‌ها داکتر ۱۵٪ فروش بپسند										حداقل فروش روزانه در متر مربع به فرض ۲۰٪ درصد سود ناداشص				سطح فروش (هزار متر مربع)							
حداقل فروش روزانه متوسط مربوط به فرض اینکه کل هزینه‌ها داکتر ۱۵٪ فروش بپسند										حداقل فروش روزانه در متر مربع به فرض ۲۰٪ درصد سود ناداشص				دراصد سود ناداشص							
۱.	۲۷	۳۳	۴۰	۴۹	۵۷	۶۵	۷۴	۸۳	۹۲	۱۰۱	۱۱۰	۱۲۹	۱۴۸	۱۶۷	۱۸۶	۱۹۵	۲۰۴	۲۱۳	۲۲۲	۲۳۱	۲۴۰
۳۸۵۸.	۴۸۷۲۵	۷۱۳۳۷	۱۱۵۱۵.	۱۴۵۷۵	۲۱۹۲۵.	۲۴۵۷۵.	۲۷۱۵۷	۳۰۱۵۷	۳۲۷۱۵	۳۵۳۷۱	۳۷۹۲۷	۴۰۴۷۱	۴۲۹۲۷	۴۵۴۷۱	۴۷۹۲۷	۴۹۴۷۱	۵۱۰۲۷	۵۲۵۷۱	۵۴۱۲۷	۵۵۶۷۱	۵۷۱۲۷
۳۸۲۳۷	۴۷۷۹۷	۷۱۵۹۷	۱۱۴۱۲	۱۴۳۳۹	۲۱۴۷۱	۲۴۴۷۱	۲۷۱۷۲	۳۰۱۷۲	۳۲۷۹۲	۳۵۳۹۲	۳۷۹۰۲	۴۰۴۹۲	۴۲۹۱۲	۴۵۴۹۲	۴۷۹۲۷	۴۹۴۹۲	۵۱۰۴۲	۵۲۵۹۲	۵۴۱۴۲	۵۵۶۹۲	۵۷۱۴۲
۳۸۲۴۲	۴۷۷۹۵	۷۱۵۹۵	۱۱۴۱۲	۱۴۳۳۹	۲۱۴۷۰	۲۴۴۷۰	۲۷۱۷۰	۳۰۱۷۰	۳۲۷۹۰	۳۵۳۹۰	۳۷۹۰۰	۴۰۴۹۰	۴۲۹۱۰	۴۵۴۹۰	۴۷۹۲۰	۴۹۴۹۰	۵۱۰۴۰	۵۲۵۹۰	۵۴۱۴۰	۵۵۶۹۰	۵۷۱۴۰
۳۸۰۸۷	۴۲۴۲۹	۵۹۷۹۱۴	۱۰۳۶۲	۱۳۷۸۲۲	۲۰۵۶۲۰	۲۳۷۸۲۰	۲۶۹۱۲	۳۰۱۱۲	۳۲۷۴۱۲	۳۵۳۷۴۱۲	۳۷۹۰۱۲	۴۰۴۹۰۱۲	۴۲۹۱۰۱۲	۴۵۴۹۰۱۲	۴۷۹۲۰۱۲	۴۹۴۹۰۱۲	۵۱۰۴۰۱۲	۵۲۵۹۰۱۲	۵۴۱۴۰۱۲	۵۵۶۹۰۱۲	۵۷۱۴۰۱۲
۳۸۲۸	۴۲۴۲۸	۵۹۷۹۱۴	۱۰۳۶۲	۱۳۷۸۲۲	۲۰۵۶۲۰	۲۳۷۸۲۰	۲۶۹۱۲	۳۰۱۱۲	۳۲۷۴۱۲	۳۵۳۷۴۱۲	۳۷۹۰۱۲	۴۰۴۹۰۱۲	۴۲۹۱۰۱۲	۴۵۴۹۰۱۲	۴۷۹۲۰۱۲	۴۹۴۹۰۱۲	۵۱۰۴۰۱۲	۵۲۵۹۰۱۲	۵۴۱۴۰۱۲	۵۵۶۹۰۱۲	۵۷۱۴۰۱۲

